WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

DLA KLAS I - VIII

SZKOŁY PODSTAWOWEJ 190 IM. ORŁA BIAŁEGO

W WARSZAWIE

WARSZAWA, 01 WRZEŚNIA 2026

WSTĘP

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego wpisany jest w obszar pomocy psychologiczno-pedagogicznej szkoły i obejmuje działania mające na celu przygotowanie uczniów do wyboru kierunku kształcenia i zawodu. WSDZ opiera się na współpracy szkoły z nauczycielami, specjalistami, rodzicami oraz instytucjami i podmiotami wspierającymi uczniów w planowaniu ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

System zapewnia uczniom dostęp do informacji i działań rozwijających wiedzę o własnych zainteresowaniach, uzdolnieniach, predyspozycjach i mocnych stronach oraz pomagających w planowaniu dalszego kształcenia i przyszłości zawodowej. W działania WSDZ aktywnie włączają się również rodzice, uczestnicząc w wydarzeniach i inicjatywach związanych z planowaniem ścieżki edukacyjnej i zawodowej uczniów. Działania te służą przygotowaniu uczniów do podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 Prawo Oświatowe (tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 996, 1000, 1290, 1669, 2245);

- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325) uwzględniające zmiany wprowadzone rozporządzeniem Ministra

Edukacji Narodowej z dnia 20 stycznia 2026 r. w sprawie doradztwa zawodowego;

- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017, poz.1591 z późn. zm.).

WEWNĄTRZSZKOLNY ZESPÓŁ DORADZTWA ZAWODOWEGO SZKOŁY PODSTAWOWEJ 190

W skład Szkolnego Zespołu Doradztwa Zawodowego wchodzą:

- zastępcy dyrektora – Bożena Czubaszek i Agata Lenarczyk-Deja,
- szkolny koordynator doradztwa zawodowego – Ewa Wolińska-Miżejewska,
- pedagog – Małgorzata Szczególska-Basaj
- psycholog – Michał Matraszek.

Pracę Zespołu nadzoruje dyrektor szkoły Edyta Korytkowska. Za realizację WSDZ odpowiedzialny jest dyrektor szkoły Edyta Korytkowska oraz koordynator doradztwa zawodowego Ewa Wolińska-Miżejewska.

CELE DORADZTWA ZAWODOWEGO SZKOŁY PODSTAWOWEJ 190

CELE ZWIĄZANE Z UCZNIAMI:

Cel główny:

- przygotowanie uczniów do świadomego i trafnego wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej oraz planowania własnego rozwoju zawodowego, z uwzględnieniem ich indywidualnych zasobów, zainteresowań, predyspozycji i kompetencji, a także aktualnych i prognozowanych potrzeb rynku pracy oraz zmian zachodzących w świecie zawodów.

Cele szczegółowe:

- samopoznanie – poznawanie własnych zasobów, umiejętności, zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji oraz rozwijanie umiejętności rozpoznawania i prezentowania własnych kompetencji;
- poznawanie własnych wartości i ich znaczenia w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- poznawanie możliwości dalszego kształcenia, zasad rekrutacji oraz różnych sposobów zdobywania i potwierdzania kwalifikacji;
- poznawanie zawodów oraz aktualnych i prognozowanych potrzeb rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu nowych technologii, automatyzacji i sztucznej inteligencji na świat pracy oraz różne formy zatrudnienia;
- rozwijanie umiejętności tworzenia własnego planu edukacyjno-zawodowego oraz korzystania z wiarygodnych źródeł, narzędzi cyfrowych, nowych technologii i sztucznej inteligencji wspierających podejmowanie decyzji i planowanie kariery;

•

CELE ZWIĄZANE Z RODZICAMI (OPIEKUNÓW PRAWNYCH):

- uświadamianie rodzicom ich roli w przygotowaniu dziecka do podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- informowanie rodziców o możliwościach dalszego kształcenia oraz aktualnych i prognozowanych potrzebach rynku pracy, z uwzględnieniem wpływu nowych technologii, automatyzacji i sztucznej inteligencji na świat zawodów;
- zapoznawanie rodziców z wiarygodnymi źródłami informacji, cyfrowymi narzędziami oraz bazami danych wspierającymi planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej dziecka;
- wspieranie rodziców w aktywnym uczestnictwie w procesie podejmowania przez dziecko decyzji dotyczących dalszej ścieżki kształcenia i kariery zawodowej.

CELE ZWIĄZANE Z NAUCZYCIELAMI:

- przygotowanie nauczycieli do wspierania uczniów w planowaniu dalszego kształcenia i kariery zawodowej;
- rozwijanie kompetencji nauczycieli w zakresie realizacji zadań z doradztwa zawodowego oraz rozpoznawania potrzeb i predyspozycji uczniów;
- zapewnienie dostępu do materiałów dydaktycznych, narzędzi diagnostycznych, scenariuszy zajęć oraz aktualnych informacji edukacyjno-zawodowych;

- organizowanie szkoleń i doskonalenia zawodowego oraz rozwijanie współpracy z doradcą zawodowym i instytucjami wspierającymi uczniów.

I.EFEKTY DZIAŁANIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO:

- nabycie przez uczniów umiejętności świadomego planowania i kształtowania własnej ścieżki edukacyjnej i kariery zawodowej;
- poznanie własnych zainteresowań, uzdolnień, predyspozycji i kompetencji oraz określanie aspiracji zawodowych z uwzględnieniem wymagań rynku pracy;
- rozwijanie kompetencji społecznych, w tym interpersonalnych, takich jak umiejętność komunikacji, współpracy w zespole oraz autoprezentacji;
- kształtowanie aktywnej i odpowiedzialnej postawy w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania i wykorzystywania informacji o zawodach, możliwościach kształcenia oraz aktualnych i prognozowanych potrzebach rynku pracy;
- przygotowanie uczniów do funkcjonowania w warunkach dynamicznych zmian społecznych, technologicznych i gospodarczych, w tym rozwijanie kompetencji cyfrowych i umiejętności korzystania z narzędzi opartych na sztucznej inteligencji;

- poznawanie świata zawodów i środowiska pracy poprzez współpracę z pracodawcami, instytucjami i przedstawicielami różnych zawodów;
- rozwijanie świadomości znaczenia uczenia się przez całe życie i systematycznego rozwijania własnych kompetencji;

II. CZAS I MIEJSCE REALIZACJI ZADAŃ:

Doradztwo zawodowe realizowane jest przez cały rok szkolny, w ramach zajęć obowiązkowych, zajęć z wychowawcą, konsultacji indywidualnych oraz działań podejmowanych we współpracy z rodzicami, instytucjami i przedstawicielami środowiska pracy.

Formy realizacji doradztwa zawodowego:

- zajęcia z doradztwa zawodowego prowadzone przez doradcę zawodowego w klasach VII–VIII;
- działania wychowawców realizowane podczas zajęć z wychowawcą;
- spotkania, warsztaty i konsultacje z psychologiem, pedagogiem oraz innymi specjalistami;
- indywidualne rozmowy i konsultacje z doradcą zawodowym;
- spotkania uczniów i rodziców z ekspertami, przedstawicielami zawodów, pracodawcami i instytucjami;
- wyjścia, wizyty zawodoznawcze oraz inne formy poznawania środowiska pracy i świata zawodów;

- korzystanie z dostępnych materiałów, narzędzi i źródeł informacji dotyczących edukacji, zawodów i rynku pracy, w tym zasobów cyfrowych.

III. METODY I NARZĘDZIA PRACY NA ZAJĘCIACH Z DORADZTWA ZAWODOWEGO:

- metody aktywizujące, w tym dyskusja, burza mózgów, ćwiczenia indywidualne i grupowe, analiza przypadków oraz praca projektowa;
- kwestionariusze, ankiety i inne narzędzia wspierające poznawanie własnych zainteresowań, uzdolnień, predyspozycji i kompetencji;
- prezentacje multimedialne, materiały filmowe i inne materiały edukacyjne dotyczące zawodów, edukacji i rynku pracy;
- korzystanie z cyfrowych narzędzi i wiarygodnych źródeł informacji dotyczących zawodów, możliwości kształcenia i rynku pracy;
- spotkania z przedstawicielami zawodów, pracodawcami, absolwentami szkoły oraz przedstawicielami szkół ponadpodstawowych i innych instytucji;
- wizyty i wyjścia zawodoznawcze umożliwiające poznawanie środowiska pracy i różnych zawodów;
- konkursy, projekty i inne działania rozwijające wiedzę o zawodach, przedsiębiorczości i planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej.
-

IV. OCZEKIWANE EFEKTY PRACY NA ZAJĘCIACH Z DORADZTWA ZAWODOWEGO:

- poznanie własnych zainteresowań, uzdolnień, predyspozycji, mocnych stron i kompetencji oraz określanie własnych aspiracji edukacyjnych i zawodowych;
- rozwijanie umiejętności planowania własnej ścieżki edukacyjnej i zawodowej;
- poznanie świata zawodów, możliwości kształcenia oraz wymagań i zmian zachodzących na rynku pracy;
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania, analizowania i wykorzystywania informacji dotyczących edukacji, zawodów i rynku pracy;
- rozwijanie kompetencji społecznych i cyfrowych, w tym komunikacji, współpracy, autoprezentacji i korzystania z nowoczesnych narzędzi;
- nabycie umiejętności podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych oraz przygotowanie do uczenia się i
- rozwijania kompetencji przez całe życie.

ZAKRES PRACY Z UCZNIAMI:

- poznawanie siebie, własnych zainteresowań, uzdolnień, predyspozycji, mocnych stron i kompetencji oraz rozpoznawanie preferencji edukacyjnych i zawodowych;
- poznawanie świata zawodów, środowiska pracy oraz wymagań związanych z wykonywaniem różnych zawodów;

- zdobywanie i wykorzystywanie informacji o możliwościach kształcenia, zawodach oraz aktualnych i prognozowanych potrzebach rynku pracy;
- udzielanie uczniom informacji edukacyjnych i zawodowych oraz wskazywanie wiarygodnych źródeł informacji;
- wspieranie uczniów w planowaniu ścieżki edukacyjnej i zawodowej oraz podejmowaniu świadomych decyzji dotyczących dalszego kształcenia;
- rozwijanie kompetencji społecznych i cyfrowych oraz umiejętności przydatnych w funkcjonowaniu na rynku pracy;
- przygotowanie uczniów do samodzielności, elastycznego reagowania na zmiany oraz uczenia się i rozwijania kompetencji przez całe życie.

ZAKRES PRACY Z RODZICAMI:

- przekazywanie informacji o możliwościach kształcenia oraz ofercie edukacyjnej;
- przekazywanie informacji o aktualnych i prognozowanych potrzebach rynku pracy oraz zmianach zachodzących w świecie zawodów;
- wspieranie rodziców w rozpoznawaniu zainteresowań, uzdolnień, predyspozycji, mocnych stron i możliwości rozwoju dziecka;
- wskazywanie wiarygodnych źródeł informacji edukacyjnych i zawodowych;

- wspieranie rodziców i uczniów w planowaniu dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

ZAKRES PRACY Z RADĄ PEDAGOGICZNĄ:

- wspieranie ciągłości i spójności działań Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego zgodnie ze statutem szkoły;
- włączanie nauczycieli i wychowawców w realizację działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- współpraca nauczycieli, wychowawców, doradcy zawodowego oraz specjalistów w planowaniu i realizacji działań doradczych;
- uwzględnianie w planowaniu działań doradczych aktualnych potrzeb uczniów oraz zmian zachodzących w systemie edukacji i na rynku pracy;
- planowanie i ewaluacja działań doradczych w ramach WSDZ.

ORIENTACJA ZAWODOWA

KLASY I-III

CELE OGÓLNE:

- rozwijanie wiedzy o zawodach, pracy oraz jej znaczeniu w życiu człowieka i najbliższym otoczeniu dziecka;

- kształtowanie świadomości różnorodności zawodów oraz przeciwdziałanie stereotypom związanym z wyborem i wykonywaniem zawodów;
- kształtowanie szacunku do pracy własnej i innych osób oraz dostrzeganie wartości pracy;
- rozpoznawanie i rozwijanie własnych zainteresowań, uzdolnień i mocnych stron;
- rozwijanie kompetencji społecznych, w tym umiejętności współpracy, komunikacji i organizowania własnej aktywności;
- kształtowanie ciekawości poznawczej i otwartości na poznawanie nowych zawodów, miejsc pracy i różnych sposobów wykonywania pracy.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I–III SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznanie siebie

Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i wskazuje sposoby ich rozwijania;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania, uzdolnienia i mocne strony wobec innych osób;

1.3 rozpoznaje różnorodność zainteresowań i uzdolnień ludzi;

1.4 wskazuje swoje mocne strony oraz obszary, w których chce się rozwijać;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych, współpracuje z innymi i opisuje ich znaczenie dla siebie i grupy.

2. Świat zawodów i środowisko pracy

Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie i sytuacjach zadaniowych;

2.2 wymienia zawody wykonywane przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje wybrane elementy ich pracy;

2.3 wyjaśnia, czym jest praca i jakie znaczenie ma w życiu człowieka;

2.4 dostrzega znaczenie różnych zawodów dla funkcjonowania najbliższego otoczenia i społeczności;

2.5 wskazuje związek między zainteresowaniami, uzdolnieniami i predyspozycjami a wykonywaniem różnych zawodów;

2.6 posługuje się narzędziami i przyborami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz wykorzystuje je w sposób twórczy i bezpieczny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 wyjaśnia, dlaczego warto się uczyć i rozwijać nowe umiejętności;

3.2 wskazuje obszary i aktywności, których lubi się uczyć i w których chce się rozwijać;

3.3 wskazuje różne źródła wiedzy i korzysta z nich w sposób odpowiedni do swoich potrzeb;

3.4 dostrzega, że uczenie się i rozwijanie umiejętności może odbywać się w różnych miejscach i na różnych etapach życia.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich zainteresowaniach, marzeniach i planach dotyczących przyszłości;

4.2 planuje własne działania lub działania grupy, określając podstawowe zadania i sposoby ich realizacji;

4.3 podejmuje samodzielnie proste decyzje dotyczące własnych działań i ponosi odpowiedzialność za ich konsekwencje;

4.4 dostrzega, że osiąganie celów wymaga planowania, zaangażowania i podejmowania kolejnych działań.

Zajęcia z orientacji zawodowej w klasach I-III wkomponowane są w proces realizacji podstawy programu nauczenia edukacji wczesnoszkolnej „Gra w kolory" autorstwa Ewy Stolarczyk Wydawnictwo Juka-91 Spółka z o.o. oraz Drogowskazy wielointeligentnej edukacji. Program edukacji wczesnoszkolnej Pierwszy etap edukacyjny. Monika Zatorska. WYDAWCA Ośrodek Rozwoju Edukacji Warszawa 2014.

LITERATURA

Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych;
http://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdfCzapla B., Matyszewska B., Ptasznik E., Skoryna M., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod

kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEZiU, Warszawa 2014; http://euroguidance.pl/ksiazki/

PRZYKŁADOWY PROGRAM ORIENTACJI ZAWODOWEJ DLA KLAS I-III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017. (https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/)

KLASY IV-VI

Cele ogólne:

- rozwijanie wiedzy uczniów o własnych zainteresowaniach, uzdolnieniach, predyspozycjach, mocnych stronach i kompetencjach;
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania i wykorzystywania własnych zasobów w planowaniu dalszego rozwoju edukacyjnego i zawodowego;
- poznawanie świata zawodów, środowiska pracy oraz znaczenia pracy w życiu człowieka;
- rozwijanie wiedzy o możliwościach kształcenia oraz aktualnych i prognozowanych zmianach na rynku pracy;
- rozwijanie kompetencji społecznych i interpersonalnych, w szczególności komunikacji, współpracy, planowania i organizacji własnej pracy;
- rozwijanie umiejętności uczenia się, samodzielnego zdobywania informacji i rozwijania własnych kompetencji;
- kształtowanie szacunku do pracy własnej i innych osób oraz przeciwdziałanie stereotypom dotyczącym zawodów;

- przygotowanie uczniów do świadomego podejmowania decyzji oraz elastycznego reagowania na zmiany zachodzące w świecie edukacji i pracy.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO W KLASACH IV–VI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania, uzdolnienia, predyspozycje i kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych, ocenia swoje działania i formułuje wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania, uzdolnienia i mocne strony wobec innych osób;

1.5 rozpoznaje obszary, w których chce rozwijać swoje umiejętności i kompetencje.

2. Świat zawodów i środowisko pracy

Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup;

2.2 opisuje wybrane zawody, ich specyfikę oraz wymagania związane z ich wykonywaniem;

2.3 wyjaśnia, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.4 wskazuje znaczenie różnych zawodów dla funkcjonowania społeczności i najbliższego otoczenia;

2.5 wskazuje czynniki wpływające na wybory edukacyjne i zawodowe;

2.6 dostrzega związek między zainteresowaniami, uzdolnieniami i kompetencjami a wyborem i wykonywaniem zawodu;

2.7 poznaje środowisko pracy poprzez kontakt z przedstawicielami zawodów, pracodawcami i instytucjami.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy i rozwijania umiejętności;

3.2 rozpoznaje własne preferencje dotyczące sposobów uczenia się;

3.3 korzysta z różnych źródeł informacji, ocenia ich przydatność i wiarygodność;

3.4 dostrzega znaczenie systematycznego uczenia się i rozwijania kompetencji na różnych etapach życia;

3.5 poznaje możliwości dalszego kształcenia oraz źródła informacji o ofercie edukacyjnej.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 przedstawia swoje plany i aspiracje edukacyjne oraz zawodowe;

4.2 planuje własne działania lub działania grupy, określając zadania i sposoby ich realizacji;

4.3 podejmuje decyzje dotyczące własnego rozwoju i uzasadnia swoje wybory;

4.4 analizuje możliwe konsekwencje podejmowanych decyzji;

4.5 dostrzega potrzebę elastycznego reagowania na zmiany oraz rozwijania kompetencji przez całe życie.

Wybieram zawód – pakiet edukacyjny dla klas 4-6 szkoły podstawowej; http://www.scholaris.pl/zasob/103923 Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEZiU, Warszawa 2014; http://euroguidance.pl/ksiazki/;

Greiner I., Kania I., Kudanowska E., Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Materiały metodyczno-dydaktyczne do planowania kariery zawodowej uczniów, KOWEZiU, Warszawa 2006;

Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Metody pracy z grupą w poradnictwie zawodowym, KOWEZiU, Warszawa 2004.

KLASY VII-VIII

Cele ogólne:

- rozwijanie wiedzy o sobie, własnych zainteresowaniach, uzdolnieniach, predyspozycjach, mocnych stronach i kompetencjach oraz ich znaczeniu w planowaniu przyszłości edukacyjnej i zawodowej;

- rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i preferencji w kontekście planów i aspiracji zawodowych;

- rozwijanie wiedzy o świecie zawodów, możliwościach kształcenia oraz aktualnych i prognozowanych potrzebach rynku pracy;

- rozwijanie umiejętności wyszukiwania, analizowania i krytycznej oceny informacji dotyczących edukacji, zawodów i rynku pracy;

- kształtowanie umiejętności planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej oraz podejmowania świadomych decyzji, z uwzględnieniem uczenia się przez całe życie;

- rozwijanie kompetencji społecznych, cyfrowych i związanych z funkcjonowaniem na rynku pracy, w tym komunikacji, współpracy, autoprezentacji i przygotowania do procesów rekrutacyjnych;

- przygotowanie do funkcjonowania w warunkach zmian zachodzących w świecie pracy, w tym wpływu nowych technologii i sztucznej inteligencji na zawody, formy zatrudnienia i wymagane kompetencje;

- kształtowanie postawy szacunku wobec pracy i przeciwdziałanie społecznym i kulturowym stereotypom dotyczącym aktywności zawodowej.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII I VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

l. l określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji; l .7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

3.1 poznaje różne możliwości zdobywania i rozwijania kompetencji oraz kwalifikacji;

3.2 analizuje ofertę szkół ponadpodstawowych oraz możliwości dalszego kształcenia, korzystając z wiarygodnych źródeł informacji i narzędzi cyfrowych, w tym Mapy Karier;

3.3 poznaje możliwości Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) oraz Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji (ZRK) jako narzędzi wspierających planowanie rozwoju edukacyjnego i zawodowego;

3.4 dostrzega znaczenie potwierdzania posiadanych kompetencji i kwalifikacji oraz uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno- zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

FORMY I SPOSOBY REALIZACJI.

I. Obowiązkowe zajęcia z doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII, prowadzone przez doradcę zawodowego.

II. Zajęcia z wychowawcą – realizacja treści z zakresu doradztwa zawodowego, wspierających poznawanie siebie, planowanie dalszej edukacji i podejmowanie decyzji.

III. Indywidualne wsparcie uczniów oraz konsultacje z rodzicami w ramach bieżącej pracy pedagoga, psychologa, wychowawcy i doradcy zawodowego, zgodnie z potrzebami i możliwościami organizacyjnymi szkoły.

IV. Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych, zawodów, pracodawcami i instytucjami związanymi z edukacją i rynkiem pracy.

V. Udział w wydarzeniach edukacyjnych, zawodoznawczych, konkursach i projektach związanych z doradztwem zawodowym, przedsiębiorczością i planowaniem kariery.

VI. Wyjścia i wizyty zawodoznawcze w szkołach ponadpodstawowych, zakładach pracy, instytucjach i innych miejscach związanych ze światem edukacji i pracy.

VII. Korzystanie z cyfrowych narzędzi i źródeł informacji dotyczących zawodów, możliwości kształcenia, kwalifikacji i rynku pracy, w tym z zasobów Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK), Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji (ZRK) oraz Mapy Karier.

LITERATURA DLA UCZNIA

Cottrell S., Podręcznik umiejętności studiowania, Zysk i S-ka Wydawnictwo, Poznań 2007;

Covey S., 7 nawyków skutecznego nastolatka, Rebis, Poznań 2011;

Górczyński M., Obidniak D., Pfeiffer A., Suliga M., Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego, KOWEZiU, Warszawa 2017;

Zawadka M., Chcę być kimś. Cz. 1,2,3, Wydawnictwo Mind&dream 2016;

LITERATURA DLA WYCHOWAWCY, NAUCZYCIELA, DORADCY

Cottrell S., Podręcznik umiejętności studiowania, Zysk i S-ka Wydawnictwo, Poznań 2007; Covey S., 7 nawyków skutecznego nastolatka, Rebis, Poznań 2011;

Górczyński M., Obidniak D., Pfeiffer A., Suliga M., Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego, KOWEZiU, Warszawa 2017 Zawadka M., Chcę być kimś. Cz. 1,2,3, Wydawnictwo Mind&dream 2016;

Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych;

http://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf

Chirkowska-Smolak T., Hauziński A., Łaciak M., Drogi kariery. Jak wspomagać rozwój zawodowy dzieci i młodzieży, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2011Dołęga-Herzog H., Rosalska;

M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEZiU, Warszawa 2014;
http://euroguidance.pl/ksiazki/Dziurkowska A. i in., Przykładowy program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 (https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-ws);

Gardner H., Inteligencje wielorakie, MT Biznes, Warszawa 2009;

Gladwell M., Poza schematem. Sekrety ludzi sukcesu, Wydawnictwo ZNAK, Kraków 2008;

Greiner I., Kania I., Kudanowska E., Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Materiały metodyczno-dydaktyczne do planowania kariery zawodowej uczniów, KOWEZiU, Warszawa 2006;

Górczyński M., Obidniak D., Pfeiffer A., Suliga M., Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego, KOWEZiU, Warszawa 2017;

Gut R., Piegowska M., Wójcik B., Zarządzanie sobą. Książka o działaniu, myśleniu i odczuwaniu, Difin, Warszawa 2008;

Rosalska M., Warsztat diagnostyczny doradcy zawodowego, KOWEZiU, Warszawa 2012; Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Metody pracy z grupą w poradnictwie zawodowym, KOWEZiU, Warszawa 2004 Santorski J., Konel M., Le Guern B., Prymusom dziękujemy. Nowe spojrzenie na życie i karierę, Jacek Santorski & Co Agencja Wydawnicza, Warszawa 2007;

ZADANIA SZKOLNEGO ZESPOŁU DORADZTWA ZAWODOWEGO:

1. W zakresie współpracy wewnętrznej i realizacji programu:

- współdziałanie z Radą Pedagogiczną w celu systematycznej realizacji zakładanych celów doradztwa zawodowego, ukierunkowanych na uczniów, nauczycieli oraz rodziców.

2. W zakresie współpracy z instytucjami wspierającymi, rynkiem pracy oraz szkołami ponadpodstawowymi – współdziałanie z:

- koordynatorami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 8 (PPP8) oraz z Biurem Edukacji i Centrum Rozwoju Doradztwa Zawodowego – WCIES w Warszawie;
- szkołami ponadpodstawowymi (w szczególności technikami i branżowymi szkołami I stopnia) – w celu ułatwienia uczniom klas VII–VIII wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej;
- rodzicami uczniów (jako reprezentantami zawodów i lokalnych miejsc pracy) – w celu konsultowania rocznego programu doradztwa zawodowego oraz przybliżania uczniom realiów rynku pracy;
- instytucjami edukacyjno-zawodowymi, w tym – w miarę możliwości technicznych i organizacyjnych – z Branżowymi Centrami Umiejętności (BCU), w zakresie organizacji wizyt zawodoznawczych dla uczniów.

ZADANIA SZKOLNEGO KOORDYNATORA DORADZTWA ZAWODOWEGO:

- opracowanie we współpracy z nauczycielami, wychowawcami i specjalistami programu realizacji WSDZ oraz koordynowanie jego realizacji;
- prowadzenie zajęć z doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII oraz realizacja działań wynikających z WSDZ;
- analizowanie aktualnych i prognozowanych potrzeb rynku pracy oraz wyników monitoringu karier absolwentów i wykorzystywanie tych informacji w działaniach doradczych;
- wspieranie uczniów w rozpoznawaniu własnych zainteresowań, uzdolnień, predyspozycji i kompetencji oraz planowaniu ścieżki edukacyjnej i zawodowej;
- współpraca z nauczycielami, wychowawcami i specjalistami oraz, w razie potrzeby, kierowanie uczniów do odpowiednich specjalistów;
- gromadzenie i udostępnianie materiałów oraz wykorzystywanie cyfrowych narzędzi i wiarygodnych źródeł informacji dotyczących edukacji, zawodów i rynku pracy;
- udzielanie uczniom i rodzicom informacji i wsparcia w planowaniu ścieżki edukacyjnej i zawodowej, w miarę potrzeb i możliwości organizacyjnych szkoły;
- monitorowanie i ewaluacja działań z zakresu doradztwa zawodowego oraz doskonalenie własnych kompetencji zawodowych.

- monitorowanie i ewaluacja działań z zakresu doradztwa zawodowego oraz doskonalenie własnych kompetencji zawodowych.

ZADANIA SZKOLNEGO PEDAGOGA I PSYCHOLOGA:

- diagnozowanie potrzeb edukacyjnych uczniów oraz wspieranie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i ich rodziców;
- współpraca z wychowawcami i doradcą zawodowym w przygotowaniu uczniów do podejmowania decyzji dotyczących dalszego kształcenia;
- udzielanie indywidualnego wsparcia i konsultacji uczniom oraz rodzicom, w miarę potrzeb i możliwości organizacyjnych szkoły;
- współpraca z doradcą zawodowym w planowaniu i rozwijaniu działań z zakresu doradztwa zawodowego.

ZADANIA NAUCZYCIELI I WYCHOWAWCÓW:

- uwzględnianie w realizowanych treściach zagadnień związanych ze światem zawodów i rynkiem pracy;
- wspieranie uczniów w rozwijaniu zainteresowań, uzdolnień i umiejętności uczenia się;
- rozpoznawanie potencjału uczniów i wspieranie ich w rozwoju;
- wspomaganie uczniów w podejmowaniu decyzji dotyczących dalszego kształcenia;
- kształtowanie odpowiedzialności za własny rozwój edukacyjny i zawodowy oraz postawy otwartości na zmiany;
- współpraca z rodzicami w zakresie wspierania rozwoju i motywowania uczniów do nauki.

PODSTAWOWE POJĘCIA Z ZAKRESU PORADNICTWA ZAWODOWEGO:

PORADNICTWO ZAWODOWE

Długofalowe i wieloetapowe działania wychowawcze, towarzyszące jednostce w trakcie jej rozwoju zawodowego. Obejmuje ono udzielanie pomocy uczniom i dorosłym w planowaniu i tworzeniu drogi kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i sukces zawodowy.

ORIENTACJA ZAWODOWA

Działania wychowawcze szkoły, rodziców i innych grup i instytucji – mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, których ważnym elementem jest podejmowanie decyzji wyboru szkoły i zawodu w kl. I-VI.

DORADZTWO ZAWODOWE

Świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki

i udzielenie jej informacji zawodowej, wskazówek, sugestii.

DORADCA ZAWODOWY

Osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne, sytuację życiową i potrzeby runku pracy.

INFORMACJA ZAWODOWA

Zbiory danych potrzebne jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych. Zakres treści, metod i kanały zdobywania informacji są przystosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rozwoju podejmowanych decyzji.

ZAWÓD

Wewnętrznie spójny system czynności wymagających określonych kwalifikacji, wykonywanych w uregulowany sposób, stanowiący podstawę utrzymania i zapewniający pozycję w społeczeństwie.

Opracowano na podstawie por: K. Lelińska: „Klasyfikacja Zawodów i Specjalności" 1995, wyd. MPiPS

Opracowała:

Doradca zawodowy Ewa Wolińska-Miżejewska

PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO W SP 190 IM. ORŁA BIAŁEGO W WARSZAWIE W ROKU SZKOLNYM 2026/2027.

Rodzaj podejmowanych działań	Odbiorcy działań	Sposób realizacji zadania	Osoba realizująca zadanie	Termin
Przygotowanie programu doradztwa zawodowego	Klasy I-VIII	Analiza potrzeb oraz dyskusja	Szkolny Zespół Doradztwa Zawodowego we współpracy z nauczycielami i przedstawicielami środowiska pracodawców	I poł. IX

Rozpoznanie i analiza potrzeb doradczych uczniów	Klasy VII-VIII	Sonda, rozmowa	Doradca zawodowy	I/II sem.
Realizacja zajęć z doradztwa zawodowego zgodnie z terminarzem	Klasy VII i VIII	Zajęcia obowiązkowe w planie lekcyjnym	Doradca zawodowy	I/II sem.
Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych, podejmowanie decyzji i osiąganie celów	Klasy VIII	Lekcje wychowawcze, zajęcia z doradztwa zawodowego, indywidualne konsultacje	Wychowawcy kl. VIII, psycholog, pedagog oraz doradca zawodowy	Cały rok szkolny
Filmy o tematyce zawodowej	Klasy I-VIII	Lekcje wychowawcze, zajęcia z doradztwa zawodowego	Doradca zawodowy, nauczyciele przedmiotowi i wychowawcy	Cały rok szkolny
Szkolny konkurs plastyczny „Mój wymarzony zawód”	Klasa kl. I-VIII	Konkurs	Nauczyciele wychowawcy, nauczyciele plastyki i techniki	I sem.
Szkolny etap konkursu „Mój wymarzony zawód” WCIES	Klasy I-VIII	Po lekcjach	Nauczyciele plastyki i informatyki. Wychowawcy świetlicy oraz doradca zawodowy	XI-II

Branżowe Symulacje Biznesowe w ramach Warszawskich Mistrzostwach Start-up Jump Junior	Klasy VII-VIII	Po lekcjach	Szkolny doradca zawodowy oraz wychowawcy	III-V
Działania informacyjne	Uczniowie, nauczyciele, rodzice	Przekazywanie informacji w dzienniku elektronicznym oraz aktualizacja zakładki doradztwa zawodowego na stronie internetowej szkoły	Doradca zawodowy	Cały rok szkolny
Wybór szkoły ponadpodstawowej	Uczniowie kl. VIII	Na lekcjach	Wychowawcy, pedagog i psycholog	II sem.
Wycieczki zawodoznawcze do zakładów pracy i instytucji, szkół ponadpodstawowych, na Mokotowską Giełdę Szkół, do Branżowego Centrum Umiejętności przy Szkole Beaty Mydłowskiej	Uczniowie klas I-VIII	W czasie lekcji	Wychowawcy	Cały rok szkolny
Spotkania z ciekawymi ludźmi	Uczniowie klas I-VIII	Na lekcjach	Wychowawcy, pedagog,	Cały rok szkolny

i absolwentami			psycholog, bibliotekarz	
Udział w kursach i szkoleniach	Doradca zawodowy	Po zajęciach	Doradca zawodowy	Cały rok szkolny
Indywidualne doradztwo edukacyjno-zawodowe w klasach VII-VIII	Klasy VII- VIII	Indywidualne konsultacje	Doradca zawodowy, psycholog, pedagog	I/II semestr
Ewaluacja końcowa i sporządzanie sprawozdania z realizacji zajęć	Szkolny Zespół Doradztwa Zawodowego	Analiza dokonanych działań oraz rekomendacje na następny rok szkolny	Koordynator doradztwa zawodowego	Koniec roku szkolnego